

Ознайомлення з XBRL

Джерело: веб-сайт XBRL <http://www.xbrl.org>

XBRL – це мова електронної передачі бізнесових і фінансових даних, що революціонізує ділову звітність по цілому світу. Вона має значні переваги для підготовки, аналізу і передачі ділової інформації. Використання цієї мови гарантує усім учасникам процесу подачі або використання фінансових даних скорочення витрат, більшу ефективність передачі даних та їх більшу точність і достовірність.

XBRL представляє собою алітерацію англійського словосполучення "eXtensible Business Reporting Language" ("розширювана мова ділової звітності"). Це представник сімейства "XML" мов, який стає стандартним засобом обміну інформацією між підприємствами і передачі інформації через Інтернет.

Розробником XBRL виступає міжнародний неприбутковий консорціум, що складається з близько 400 крупних компаній, організацій і урядових установ. **Мова має відкритий стандарт і не вимагає плати за ліцензію.** Сьогодні ця мова вже практично використовується у багатьох країнах, і ареал використання XBRL швидко поширюється у світі.

На цьому сайті пропонується інформація про природу, використання і переваги XBRL та пояснюється, яким чином окремі користувачі і компанії можуть спільно просувати і використовувати цю мову.

Просте пояснення

В основу XBRL (мови eXtensible Business Reporting Language) покладено просту ідею. Замість підходу до фінансової інформації як групи текстів – у формі стандартної Інтернет-сторінки або надрукованого документу – ця мова пропонує ідентифікуючий **тег** для кожного окремого об'єкта/статті даних. Тег прочитується комп'ютером. Наприклад, чистий прибуток компанії має власний унікальний тег.

Перехід на теги XBRL дозволяє автоматично обробляти ділову інформацію за допомогою комп'ютерного програмного забезпечення, уникаючи трудомістких і дорогих процесів ручного введення і порівнювання даних. Комп'ютери можуть "розумно" працювати з даними, представленими мовою XBRL: вони можуть розпізнавати інформацію в документі XBRL, відбирати її, аналізувати, запам'ятовувати, обмінюватися нею з іншими комп'ютерами і різними способами автоматично представляти її користувачам. XBRL значно збільшує швидкість обробки фінансових даних, мінімізує можливість помилок і дозволяє автоматично перевіряти інформацію.

Компанії можуть за допомогою XBRL скоротити витрати і спростити процеси збору й представлення фінансової інформації. Користувачі фінансових даних, такі як інвестори, аналітики, фінансові установи й регулятори, можуть набагато швидше і ефективніше отримувати, знаходити, порівнювати і аналізувати дані, якщо вони у форматі XBRL.

XBRL може обробляти дані, сформовані різними мовами і за різними стандартами бухгалтерського обліку. Цю мову можна легко адаптувати відповідно до різних вимог і потреб. Дані можна трансформувати у XBRL відповідними інструментами або генерувати у XBRL відповідним програмним забезпеченням.

Сторінка [How XBRL Works](http://www.xbrl.org/HowXBRLWorks/) ("Як працює XBRL", <http://www.xbrl.org/HowXBRLWorks/>) докладніше пояснює цю мову, а сторінка [Benefits and Uses](http://www.xbrl.org/BenefitsAndUses/) ("Переваги і застосування", <http://www.xbrl.org/BenefitsAndUses/>) показує, яку перевагу можуть отримати від цього стандарту організації різного типу.

Як працює XBRL

XBRL входить до сімейства мов на базі XML, або розширеної мови Extensible Markup Language, що є стандартом електронного обміну даними між компаніями і передачі даних через Інтернет. У форматі XML одиницям даних присвоюються теги з метою їх ефективного обробки комп'ютерним програмним забезпеченням.

XBRL – це могутня і гнучка версія XML, спеціально розроблена у відповідності до вимог до ділової і фінансової інформації, що дозволяє присвоїти унікальні ідентифікуючі теги одиницям фінансової інформації, таким як, наприклад, "чистий прибуток". В той же час, це більше ніж прості ідентифікатори. Вони дають різноманітну інформацію про конкретну одиницю даних, скажімо, яка саме це інформація – грошова одиниця, відсоток чи частка. XBRL дозволяє робити примітки до одиниці інформації будь-якою мовою, а також посилання на стандарт обліку чи на іншу додаткову інформацію.

XBRL може показувати зв'язок між одиницями інформації і спосіб їх розрахунку, а також зазначати, чи належать вони до тієї чи іншої групи даних в залежності від організаційних чи презентаційних потреб. А найголовніше, XBRL можна легко розширювати, тобто компанії чи інші організації можуть пристосувати її до різних спеціальних вимог.

Широка і могутня структура XBRL дозволяє дуже ефективно обробляти господарську інформацію за допомогою комп'ютерного програмного забезпечення. Вона підтримує усі стандартні завдання стосовно підбору, зберігання і використання бізнесових даних. Таку інформацію можна конвертувати в XBRL за допомогою відповідних процесів відображення або генерувати у форматі XBRL за допомогою відповідної комп'ютерної програми. Після цього можна здійснювати пошук, відбір, передачу чи аналіз відповідної інформації комп'ютером або роздруковувати її для перегляду.

Технічні характеристики (специфікації) **XBRL**, дають технічне пояснення того, як саме працює XBRL (<http://www.xbrl.org/SpecRecommendations/>).

Таксономії XBRL, теж розміщені на цьому сайті, представляють собою словники, якими користується ця мова. Це схеми категоризації, що дають визначення конкретних тегів окремих одиниць даних (як от "чистий прибуток"). В різних національних юрисдикціях існують різні нормативні бази бухгалтерського обліку, тому кожна з них може мати власну таксономію фінансової звітності (<http://www.xbrl.org/FRTaxonomies/>). Багато різних організацій, зокрема регулятори, конкретні сектори економіки і навіть компанії також можуть потребувати таксономії, які б відповідали потребам звітності власного бізнесу. Розроблена також спеціальна таксономія, здатна підтримувати впорядкування даних та внутрішню звітність в межах організації. Це так звана таксономія GL (GL taxonomy, <http://www.xbrl.org/GLTaxonomy/>).

Звичайні користувачі XBRL можуть нічого або майже нічого не знати про технічну інфраструктуру, на якій побудована ця мова. Однак компанії-розробники програмного забезпечення, як наприклад розробники програм бухгалтерського обліку, повинні враховувати наявність XBRL та особливості цієї мови при підготовці своєї продукції.

На веб-сторінці <http://www.xbrl.org/Example1/> можна ознайомитися з невеликим прикладом XBRL і даних, які ця мова представляє.

Більше інформації про те, як працює XBRL, можна отримати в розділах сайту [Education and Training](http://www.xbrl.org/EducationAndTraining/) ("Навчання та тренінг", <http://www.xbrl.org/EducationAndTraining/>) та [Technical Support](http://www.xbrl.org/TechSupport/) ("Технічна підтримка", <http://www.xbrl.org/TechSupport/>).

Переваги і ті, хто їх отримує

XBRL дає значні переваги на усіх етапах звітності і аналізу даних. Переваги полягають у автоматизованості, скороченні витрат, швидкості, більш високій надійності і точності обробки даних, більш якісному аналізі та більш високій якості інформації і процесу прийняття рішень.

XBRL дозволяє виробникам і споживачам фінансових даних економити ресурси і спрямовувати їх на інші цілі замість витрачати їх на вартісні ручні процеси, які часто пов'язані зі значними витратами часу на порівняння, збір і повторний ввід даних. Вони можуть також більше зосередитись на аналізі за допомогою програмного забезпечення, яке підтверджує відповідність інформації і дозволяє працювати з інформацією у форматі

XBRL. Лише один приклад: пошук конкретної інформації, на який у минулому потрібно було витратити кілька годин, займає лише частку секунди у форматі XBRL.

Користь від цього отримують усі, хто займається збором ділових даних, зокрема державні структури, регулятори, економічні установи, фондові біржі, інформаційні агентства тощо, а також ті, хто готує і використовує такі дані, наприклад, бухгалтери, аудиторі, управлінці, фінансові аналітики, інвестори і кредитори. Серед тих, хто може отримати користь від XBRL, є також компанії, що продають програмне забезпечення з бухгалтерського обліку, індустрія фінансових послуг, компанії, які працюють з інвесторами, та індустрія ІТ.

У розділі сайту [XBRL and Business](http://www.xbrl.org/XBRLandBusiness/) ("XBRL та бізнес", <http://www.xbrl.org/XBRLandBusiness/>) пояснюється, які саме переваги можуть мати організації від XBRL.

Використання XBRL не означає обов'язкової стандартизації фінансової звітності. Навпаки, це є гнучка мова, метою якої є підтримка усіх існуючих аспектів звітності у різних країнах і в різних секторах. Можливість розширення означає, що таку мову можна пристосувати до вимог конкретного бізнесу, навіть на рівні окремої організації.

Переваги і застосування для бізнесу

Мовою XBRL можуть користатися організації усіх типів, маючи на увазі скорочення витрат і вдосконалення ефективності обробки господарської і фінансової інформації. У зв'язку з можливістю розширення мови XBRL та її гнучкістю, цю мову можна також адаптувати до широкого кола різних вимог. Користь від неї можуть отримати усі учасники інформаційного ланцюга, від розробників і посередників до користувачів даних.

Збір даних і звітність

За допомогою XBRL компанії та інші укладачі фінансових даних та господарських звітів можуть автоматизувати процес збору даних. Наприклад, можна швидко, недорого і ефективно зібрати дані з різних структурних одиниць компанії, якщо інформаційні джерела модернізовано завдяки XBRL. Зібравши дані у форматі XBRL, можна далі легко підготувати звіти різного типу, використовуючи різні підмножини даних. Скажімо, фінансовий відділ компанії може швидко і надійно генерувати внутрішні звіти для керівництва, фінансові звіти для оприлюднення, податкову та іншу обов'язкову звітність, а також кредитні звіти для кредиторів. Існує можливість не лише автоматизувати обробку даних, відмовившись від витрат часу на ручні процеси, які часто призводять до помилок, а й перевірити точність даних за допомогою спеціальної програми.

Перевагу можуть отримати не лише великі підприємства, а й малий бізнес, завдяки стандартизації і спрощенню процесів збору даних і подачі звітності органам державної влади.

Використання і аналіз даних

Користувачі даних, отримуваних електронними засобами у форматі XBRL, можуть автоматизувати їх обробку, не витрачаючи більше часу на довгий і вартісний процес збору і повторного введення інформації в систему. Програма може також миттєво перевірити достовірність даних, засвідчивши наявність помилок і прогалин, які можна одразу виправити. Цей формат може також допомогти виконати аналіз, відбір і обробку даних для повторного використання. Зусилля персоналу можна зосередити на більш складних і важливих аспектах аналізу, порівняння, звітності і прийняття рішень. Таким чином, інвестиційні аналітики можуть зекономити свій час, значно спростивши процес відбору і порівняння даних та поглибивши аналітику компанії. Кредитори можуть скоротити витрати і прискорити операції з клієнтами. Регулятори і урядові департаменти можуть збирати, перевіряти і аналізувати дані набагато ефективніше і корисніше, аніж раніше.

На інших сторінках цього сайту пропонуються пояснення, яку перевагу можуть отримати, використовуючи XBRL, конкретні типи організацій і які їм слід здійснити кроки, щоб перейти на цей формат.